

kunstuitleen  
Meerzigt

## Kunstuitleen Meerzigt

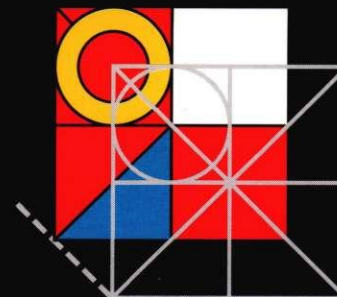
Zonnenberg 6,  
2716 PG Zoetermeer,  
Telefoon 079 - 210241.

Openingstijden:  
woensdag tot en met vrijdag:  
10.00 uur - 17.00 uur,  
vrijdagavond: 19.00 uur - 21.00 uur  
zaterdag: 11.00 uur - 17.00 uur.

Uitgave: Afdeling Kunst en Cultuur, Gemeente Zoetermeer.  
Tekst: Botine Koopmans en Ieneke Suidman.  
Vormgeving en logo: Cees Koppenol, Afdeling Voorlichting, In- en Externe Betrekkingen.  
Druk: 3=1 Full Service Grafisch Centrum

Hofstede  
Meerzigt

*de historie  
van het gebouw*



kunstuitleen  
Meerzigt

**HOFSTEDE MEERZIGT,  
DE HISTORIE VAN HET GEBOUW**

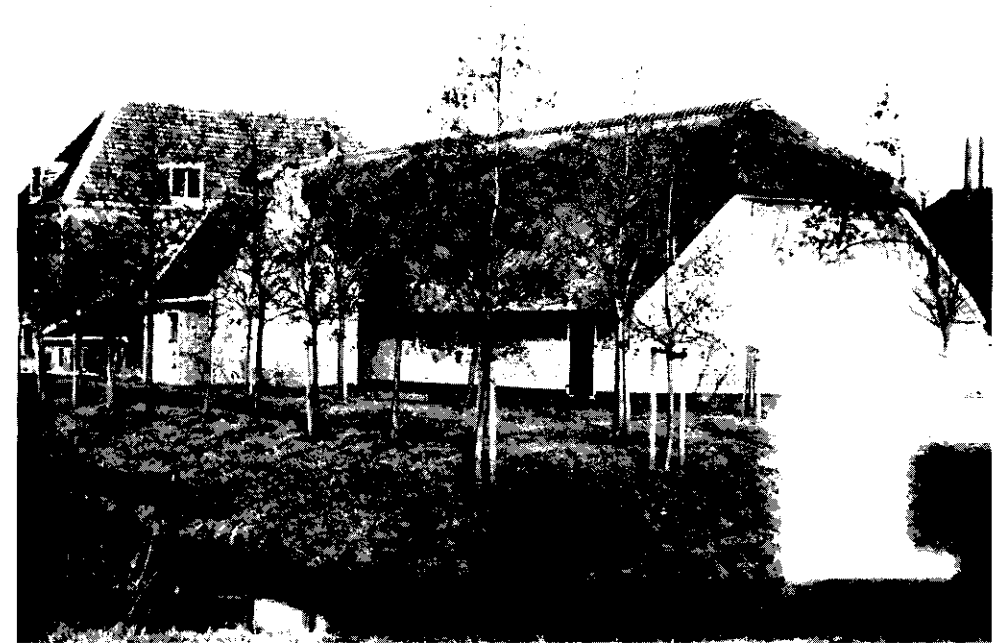
Lotgevallen van de hofstede  
Botine Koopmans

Herinneringen van een bewoner  
Ieneke Suidman

## Lotgevallen van de hofstede

De polder waar de rijweg van Gouda naar Den Haag doorheen liep was volgens een geschrift uit 1796 in het verleden "Niet alleen zeer aanzienlijk door deszelfs vrugtbare Zaai- en Weilanden, maar ook door de vermaaklijke Buitenplaatsen en schoone Boeren-wooningen...." Zo'n buitenplaats was de hofstede Meerzigt aan de Voorweg. Zijn andere bouwwerken in deze geest in de loop der jaren door brand of sloop verdwenen, het statige woonhuis Meerzigt staat er nog en voert het bouwjaar 1677 in Romeinse cijfers trots in de gevel.

De Voorweg wordt voor het eerst genoemd in 1491. In de 17e eeuw lieten belangrijke families uit de omliggende steden, vaak rijk geworden door de handel op de koloniën, weelderige buitenplaatsen langs de rijweg bouwen. Niet alleen de gebouwen, maar ook de moes- en siertuinen, boomgaarden en orangerieën die erbij werden aangelegd, waren een lust voor het oog. Iets daarvan is door de restauratie van hofstede Meerzigt in 1977/79 en in 1980/82 teruggehaald. Het land dat ooit bij de hoeve hoorde is sinds 1976 opgeslokt door de stadsuitbreiding van Zoetermeer; de diverse oude gebouwen hebben hun oorspronkelijke functie verloren.



*Hofstede Meerzigt aan de achterzijde, vanuit het zuidwesten.*

*Op de voorgrond de voormalige stal (nu trouwzaal), links daarvan het zomerhuis en daarachter het voorhuis.*

*Foto: D. Valentijn, 1992.*



Hofstede Meerzigt was vergeleken bij andere landhuizen van bescheiden omvang en voor rijke families niet geschikt om langdurig te bewonen. Het is ook nooit vergroot. De beide kamers op de begane grond waren dienstvertrekken en de kamers op de verdieping daarboven, de zogenaamde herenkamers, waren bedoeld als woonkamer. Vandaaruit had men een schitterend uitzicht over het grotendeels onder water staande gebied Buitenweg aan de overkant van de Voorweg dat pas in 1767-1772 werd drooggemaakt. De naam Meerzigt is waarschijnlijk hieraan ontleend.

### De bewoners

Jacob Thierens heeft niet veel plezier gehad van zijn buitenverblijf; hij stierf al in 1678. Erfgenaam was zijn broer Hendrick Thierens, advocaat voor de Hove van Holland en burgemeester van Naarden. Na de dood van Hendrick in 1693, ging Meerzigt over in handen van zijn dochter Margareta Thierens die getrouwd was met Johan van den Bosch. De dochter van Margareta en Johan, Henriëtte van den Bosch, was de laatste telg uit het geslacht Thierens die de hofstede in haar bezit had. In 1728 werd de Rotterdamse familie Van Teylingen eigenaar en bleef dit tot 1740. Zij waren de laatste regenten op de hofstede; daarna ging de boerderijfunctie overheersen. Pachtter Gerrit Michiel de Kok kocht de hofstede in 1740. Van hem verwierf Pieter Bos in 1740 een deel van het land en later in 1764 nog een stuk. Vanaf 1787 was Teunis van den Bos eigenaar. Vervolgens verwierf Nicolaas Boonekamp de hofstede in 1824; de familie bleef eigenaar tot 1947 toen de hofstede verkocht werd aan Henricus Groenewegen. De familie Groenewegen was de laatste bewoner, tot de gemeente Zoetermeer Meerzigt in 1972 aankocht.

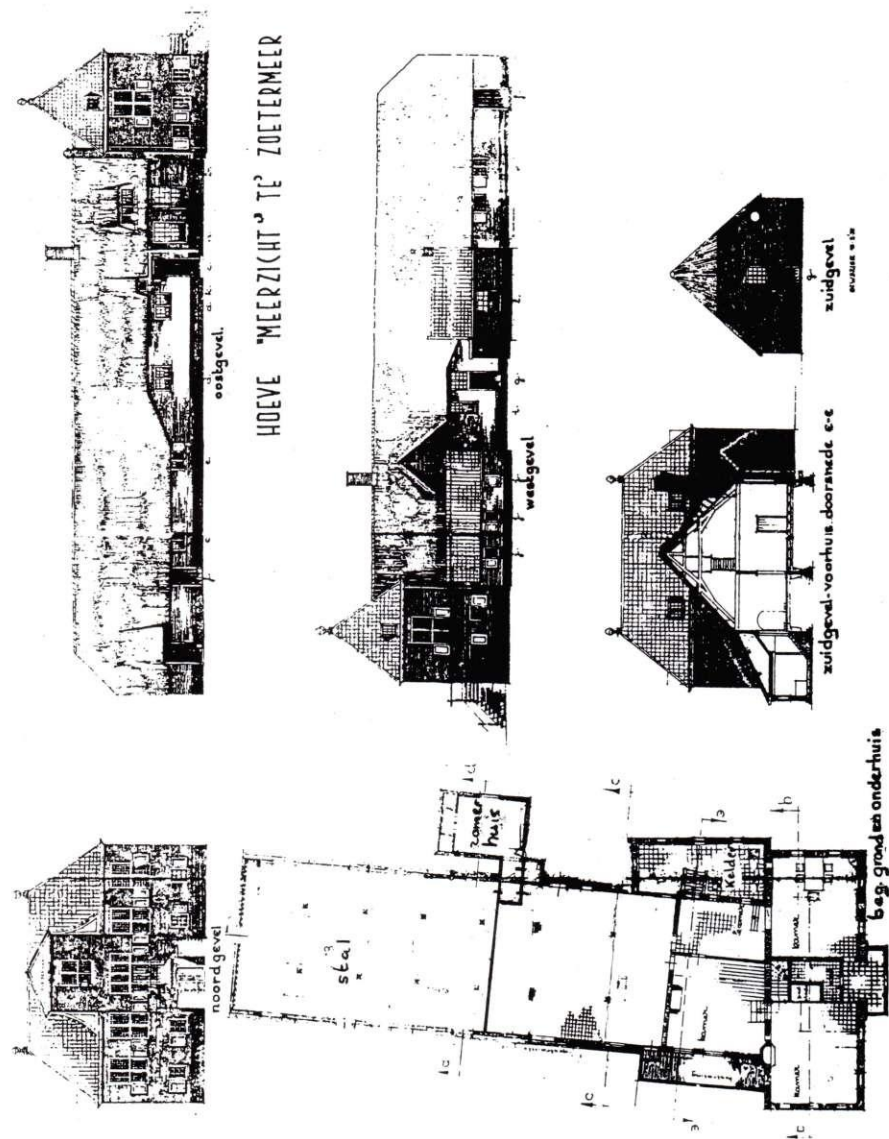
### De restauratie

In de 20e eeuw raakte de hofstede steeds meer in verval. Al in 1962 was er sprake van een restauratieplan, maar veel schot zat er niet in deze eerste plannen. Het Historisch Genootschap Oud Soetermeer zag zich daarom in 1967 genoodzaakt om bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg aandacht te vragen voor de voortschrijdende aftakeling. De Rijksdienst adviseerde daarop de gemeente om eerst de boerderij aan te kopen en daarna verder te kijken. Het aankopen gebeurde in 1972 en het duurde vervolgens tot 1976 voor een restauratieplan ter goedkeuring aan de Rijksdienst werd voorgelegd. Het plan was opgesteld door architect Piet van der Sterre uit Leiderdorp. Enige haast was inmiddels wel geboden. Het toenmalige ministerie van CRM, waar de Rijksdienst voor de Monumentenzorg onder viel, had de hofstede als rampgeval aangemerkt; in een nota wordt gesproken van een geheel vervallen en door regenwater aangetaste monumentale hoeve. Op 3 mei 1977 zonden B & W van Zoetermeer een dringend telegram aan het ministerie met de tekst: "Historische hoeve Meerzigt staat op instorten. Onmiddellijke restauratie geboden". Dat hielp kennelijk; op 11 augustus 1977 begon de restauratie onder leiding van architect Van der Sterre.

#### Het exterieur:

De buitenkant van de hofstede is vrijwel gelijk gebleven, alleen de venstervormen, de dakkapellen aan de achterkant van het voorhuis, de trap aan de voorkant, de deur in de achtergevel van de stal en de verbinding tussen stal en zomerhuis zijn van na de restauratie.

De vensters van het voorhuis dateerden voor het merendeel uit de 18e eeuw, met de karakteristieke kleine ruitjes in de bovenramen. Na enig geharrewar werd



Ontwerptekening van de begane grond van de hofstede en van de gevels, gemaakt ten behoeve van de restauratie.

Tekening: P. van der Sterre, 1976.

ervoor gekozen om de bij de bouwtijd passende 17e-eeuwse kruisvensters met glas-in-lood weer terug te brengen. Het glas-in-lood was gelukkig nog in drie van de zes vensters aanwezig. De vensters op de begane grond behielden hun kleine 18e-eeuwse ruitjes. Eén venster op de verdieping in de westgevel van het voorhuis was dichtgemetseld; dit is nu weer opengemaakt.

In de oostgevel van de boerderij bevonden zich eerst drie 19e-eeuwse schuifvensters. Het rechtervenster was het kleinst en hoorde bij de overloop van het woonhuis. Dit werd bij de restauratie dichtgezet. Aan de linkerkant van de deur werden de twee stalramen met rondboog vervangen door twee dubbele vensters met luiken.

Ook over de reconstructie van de monumentale trap aan de voorzijde bestond verschil van mening. Deze was sedert lang verdwenen en zou weer teruggebracht moeten worden. Aanvankelijk had men gedacht aan een trap waarvan de twee armen haaks op de gevel stonden, maar de architect wilde de armen liever evenwijdig, zoals uiteindelijk ook uitgevoerd is.

In de achtergevel van de stal werd een deur met bovenlicht gemaakt. Het deurschild (scheidingsbalk tussen deur en bovenlicht) met jaartal 1640 is afkomstig uit het zomerhuis.



*De voorgevel van de hofstede, na de restauratie. Het toegangshek op de voorgrond is een reconstructie van het hek van boerderij "De Eenhoorn" uit 1682 De tuin is nog niet aangelegd. Foto: Afdeling Kunst en Cultuur.*



*De voormalige bedstee in de linkerbenedenkamer van het voorhuis. Foto: D. Valentijn, 1992*



Voorweg) staan landbouwwerktuigen opgesteld. De middelste doet dienst als toilet- en wachtruimte voor de trouwzaal en de voorste is verbouwd tot berging en parkeerplaats. De wanden van de toiletruimte en de berging zijn gemaskeerd door pakjes hooi om de indruk van een "echte" hooiberg te wekken.

Rondom het terrein werden sloten gegraven om de afwatering te verbeteren. Het mooie houten toegangshek tot de hofstede is net als de buitentrapp een reconstructie. Hij werd gemaakt naar voorbeeld van het hek bij boerderij De Eenhoorn in de Beemster uit 1682. De oprijlaan naar de hofstede ligt nog op dezelfde plaats en was vroeger waarschijnlijk met lindebomen beplant.

#### *De inrichting van het terrein*

Landschapsarchitect Michiel den Ruijter, die thans bekend is als één van de hoofdontwerpers van het Floriadepark, maakte voor het erf van Meerzigt een nieuw en passend ontwerp in classicistische 17e-eeuwse stijl. Het voorterrein bestaat voor het grootste deel uit kleischelpen en wordt omgeven door een haag. Bij de ingang staan twee taxussen die volgens oud boerengebruik de boze geesten buiten houden. Links van het voorhuis ligt een siertuintje waarin diverse inheemse planten groeien. De tuin is genoemd naar de eerste eigenaar van de hofstede, Jacob Thierens. De strakke, symmetrische indeling heeft een symbolische achtergrond. De vier paadjes verbeelden de vier rivieren uit het paradijs, Gehon, Phison, Eufraat en Tigris, die naar de vier verschillende windstreken stroomden. Het middendeel symboliseert het paradijs zelf. Middenin staat een etageboompje. De symbolische betekenis hiervan - het wereldbeeld van de mens - stamt uit de middeleeuwen. Op de bovenste etage woont God, op de middelste de wereldlijke macht en op de onderste de gewone mens. De takken omvatten het firmament, de wortels de aarde en de stam is het centrum van het leven. De overige erfbeplanting bestaat uit gras met vruchtbomen en een kleine kruidentuin naast de achterste hooiberg.

#### **Meerzigt nu**

Toen in 1987 het Nationaal Schoolmuseum uit de hofstede naar Rotterdam vertrok, heeft het voorste gedeelte lange tijd leeggestaan. De gemeente wilde het liefst opnieuw een culturele bestemming, maar de verschillende plannen (o.a. een gastronomisch museum, een kinderontdekmuseum) bleken niet haalbaar. In 1991 viel uiteindelijk het besluit om de gemeentelijke kunstuitleen, die gevestigd was in theater De Graanshuur, naar de hofstede te verhuizen. De kunstuitleen zocht een nieuw onderkomen in verband met sluiting van theater De Graanshuur.

De kunstuitleen gaat er in de nieuwe ruimte vele vierkante meters op vooruit: van circa 90 m<sup>2</sup> naar ruim 400 m<sup>2</sup>.

Architect Eric Hulstein van Studio di Architettura te Amsterdam heeft de plannen voor de inrichting van de diverse kamers en zolders gemaakt. De gehele benedenverdieping is bestemd voor de kunstuitleen en de beide herenkamers met de zolder daarboven zijn ingericht als gemeentelijke expositieruimte.

In het gedeelte van de voormalige stal, de grootste ruimte, wordt de collectie van de uitleen tentoongesteld. De steekzolder en de knechtenkamer daarboven zullen worden ingericht als kinder Kunstuitleen. De uitleenbalie staat in de vroegere woonkamer van de boerderij. De kamer daarnaast wordt benut voor opslag en de kelder voor keramiekverkoop. De beide kamers van het voorhuis zijn ingericht als koffiekamer en bibliotheek (links) en als grafisch atelier (rechts). In de eerste staan de bijzondere tafel en stoelen van afbraakmateriaal van de kunstenaars Frans Daels en Wim Doedel uit Den Bosch.



*Ansichtkaart van de hofstede uit 1914, de oudst bekende afbeelding. Het 17e-eeuwse ornament boven de ingang op de verdieping is verdwenen en het dichtgezette venster in de rechterzijgevel is na de restauratie weer opengemaakt.  
Foto: collectie J. Groenewegen.*

Het meubilair van de uitleenbalie is gemaakt door Martijn Slooff uit Nijmegen. Eric Hulstein is bij de inrichting uitgegaan van het historische karakter van het gebouw dat weliswaar werd aangepast aan de eisen van de kunstuitleen, maar dat nergens is aangetast. Sterker nog, door een uitgekiende belichting wordt het historische karakter benadrukt en het gebouw zal zeker niet als een neutrale achtergrond voor de kunstwerken gaan fungeren.

#### **Hofstede Meerzigt afgebeeld**

Hoe mooi en schilderachtig de hofstede ook is, toch bestaan er maar betrekkelijk weinig afbeeldingen van.

Het Historisch Genootschap Oud Soetermeer beschikt over een foto uit omstreeks 1925, die de hofstede als boerenbedrijf laat zien. Vrijwel identiek aan deze foto is een schitterende aquarel van de hofstede die in 1927 door de Rotterdamse architect Jan Verheul is gemaakt (in het bezit van het Gemeentearchief Rotterdam).

Waarschijnlijk heeft Verheul de foto als voorbeeld genomen. Verheul die zich erg inzette voor het behoud van stedelijk en landschappelijk schoon, maakte tussen 1920 en 1035 een serie aquarellen van Zuidhollandse boerderijen. Uit Zoetermeer koos hij hofstede Meerzigt en hoeve Noorderbosch aan Voorweg 228.

Van enige jaren daarvoor dateert de oudst bekende afbeelding van de hofstede; een Ansichtkaart die aan Cornelis Boonekamp gestuurd werd en afgestempeld is op 8 september 1914.

Uit de tijd vlak voor, tijdens en na de restauratie is een aantal foto's vervaardigd die nu in het bezit zijn van de afdeling Kunst en Cultuur van de gemeente. In de trouwzaal van de hofstede hangt een aquarel van Henk Roos die de hofstede in zeer vervallen toestand (1974) afbeeldde. Heel recent, in 1992, maakte fotograaf Jan van Bemmelen een sfeervolle opname in wazige tinten van Meerzigt en haar omgeving. Tenslotte liet kunstenaar Agnes de Sitter uit Oegstgeest zich in 1991 door de hofstede inspireren; zij maakte in de bijzondere gobelinteknik een kunstwerk van Meerzigt in een fascinerend dieprode kleur.

## **Herinneringen van een bewoner**

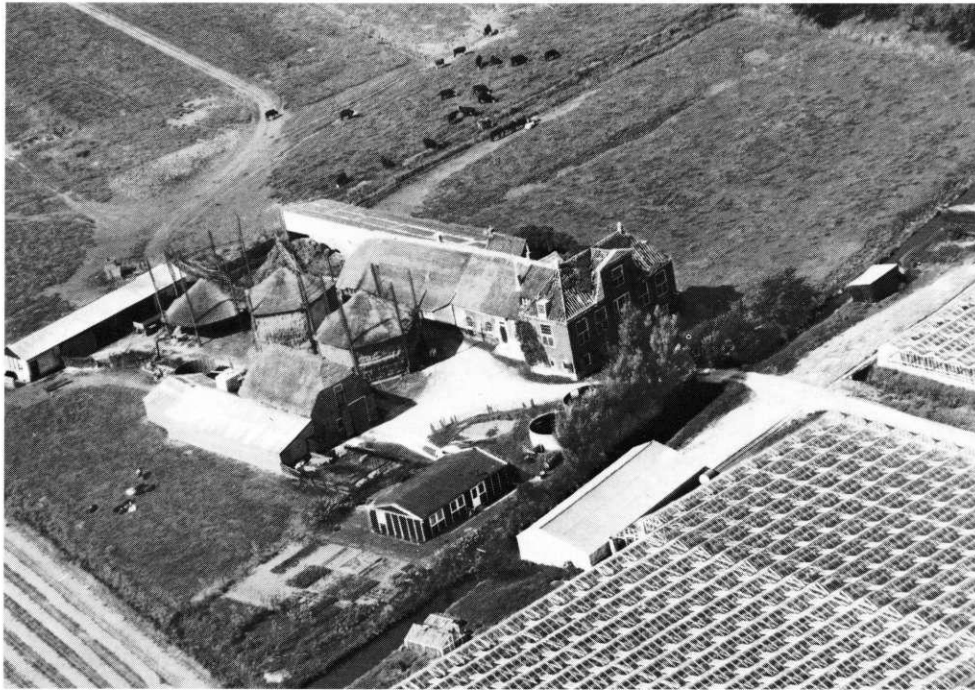
In de jaren zestig werden er tussen de Voorweg en de hofstede tomaten en komkommers in kassen gekweekt. Het kassencomplex werd tussen 1950 en 1960 gebouwd en 18 jaar later op last van de gemeente afgebroken om te worden vervangen door "een passende aanblik". De verwaarloosde gevel van het voorhuis zag er jarenlang vanaf de weg uit als een zetstuk uit een mysterieuze film. Ondanks het kapotte dak, de professorische reparaties in de vorm van stalen binten aan de gevel en andere ongerechtigheden zoals het ontbreken van de trap naar de hoger gelegen verdieping, straalde Meerzigt in de landelijke omgeving een steedse hoofsheid uit. Opmerkelijk gemaakt door een artikel in een tijdschrift uit de tweede wereldoorlog dat ik bij toeval onder ogen kreeg, heb ik midden jaren zestig het huis eens van nabij bekeken: achteraf een indische onderneming. Naar binnenglurend ontdekte ik tot mijn verbazing dat het voorhuis nog in gebruik was en het zijn de slaapkamers van de dochters en zonen Groenewegen geweest waarvan ik destijds een glimp heb opgevangen. Voor een buitenstaander met gevoel voor romantiek en hang naar geschiedenis bood het geheel een sprookjesachtige aanblik. Voor Henricus Groenewegen (1911-1986) die op hofstede Meerzigt een gemengd bedrijf draaiende hield, betekende het harde werkelijkheid.

### **Bruid**

De boer was op de boerderij aan de Voorweg 109 geboren (nu het Doveninstituut Effatha). Zijn jongere broer volgde de vader daar in 1942 op en voor hem werd in 1937 de hofstede Meerzigt gepacht. Huisvriend Theodorus Boonekamp die er op dat moment nog zelf woonde en werkte, wilde wel verhuizen maar geen afstand van zijn bezittingen doen. Er was geen keuken in het pand toen de jonge boer er in 1938 met zijn bruid introk. Op oliestellen in de koeienstal werd het eten gekookt; water werd, in diezelfde stal, met een handpomp omhoog gehaald en het toilet was een tonnetje met een open verbinding naar de sloot. De voordeur was niet aan de Voorweg, maar opzij waar het eigenlijke woonhuis zich bevond. Deze ingang is er nog, al waren er op dat moment rechts van de deur drie ramen. Nu zijn dat er weer twee, zoals oorspronkelijk het geval is geweest.

### **Bootje**

Koeienstal en woonhuis liepen in elkaar over zoals ook werk en privéleven van de bewoners dat deden. In de stal werd door de nieuwe bewoners met een houten wand een keuken afgescheiden. Daaraan grensde, praktisch in pandig en dus donker, de ouderslaapkamer. Door de vier zonen en vier dochters Groenewegen werden in de loop der jaren de twee grote kamers op de parterre in het voorhuis in gebruik genomen: meisjes links, jongens rechts. Om hun kamer te bereiken moesten de jongens door de slaapkamer van de meisjes gaan en de hal achter de voordeur aan de Voorwegzijde passeren. Deze deur werd maar twee keer per jaar geopend. Dat gebeurde met de grote schoonmaak, om de bedden te luchten. De deur op de hogere verdieping werd alleen gebruikt wanneer er graan op de zolder (bedoeld worden de beide herenkamers op de eerste verdieping die als zolder in gebruik waren genomen) werd opgeslagen. Via een losse trap die tegen de gevel werd geplaatst werd tien- tot twintigduizend kilo graan aan- en afgevoerd, in



Luchtfoto van de hofstede, met de inmiddels afgebroken stallen met golfplaten daken en de noodwoning links van het voorhuis. Op de voorgrond staat het kassencomplex. Achter de boerderij liep een pad van gele klinkers door wat nu de woonwijk Meerzicht is.  
Foto: C.M. Barbier, 1973.

zakken van 80 kilo, op de rug. In het verre verleden is er een vaste trap geweest, die tijdens de restauratie in ere werd hersteld. Meerzicht is een van de eerste huizen die werd gebouwd nadat de Driemanspolder droog was gemalen. Geregeld kwam het voor dat het land onder liep omdat de molens, wegens gebrek aan voldoende wind, het werk niet aankonden. De parterre verdween dan onder water en met een bootje werd aangelegd aan de eerste verdieping. Het pleit voor de antieke bouwmaterialen dat de ruimten daaronder na droogval voor bewoning geschikt bleven: keer op keer heeft het eikenhout zich hersteld.

### Munitie

Jan Groenewegen (1945), de tweede zoon van Henricus, runt nog altijd een boerenbedrijf aan de Voorweg, 1200 meter van zijn geboortehuis verwijderd. Met zijn gezin heeft hij van 1970 tot 1976 op het terrein van hofstede Meerzicht gewoond, in een houten noodwoning. Hij herinnert zich veel van zijn geboortehuis en wat hij niet uit eigen waarneming of uit de papieren weet heeft hij van horen zeggen, vooral door zijn vader en diens voorganger Theodorus Boonekamp: "Het fornuis werd met hout en kolen gestookt en op de kachel werd eens per week het voer voor de varkens gekookt. Op zondagavond werd het vuur al extra opgestookt voor de was die dan in de week ging. Maandag om vier uur 's morgens werd het karwei voortgezet. Wij hadden een inwonende hulp, dat was wel nodig in



Hofstede Meerzigt als boerenbedrijf in 1956.

Rechts: het paard wordt door Henricus Groenewegen gereedgemaakt voor het inhalen van de nieuwe pastoor in 1959. Naast hem Jan en Nico Groenewegen.



Links: buurtkinderen te paard, voor het woonhuis van de boerderij (1959).

Foto's: collectie J. Groenewegen.

die dagen. Wat de Boonekamps, die kinderloos waren, als zomerhuis gebruikten werd bij ons de ruimte voor de was. In de oorlog is het voorhuis door de Duitsers gevorderd. Ze bewaarden er munitie en later hebben een kleermaker en een administrateur er hun werk gedaan. De kinderen sliepen toen in de bedsteden in de huiskamer."

### **Waterleiding**

In 1946 werd hofstede Meerzigt op de waterleiding aangesloten: een kraan in de keuken, een in de stal en een in de ouderslaapkamer. Boiler (dus warm water), douche en doorspoeltoilet volgden in 1960. Veranderen aan de woonsituatie betekende voor het bedrijf meestal ruimte inleveren: dus een paar koeien minder op stal.

### **Gas**

"Vaak heb ik de mensen horen vertellen over gas dat ze sinds de jaren twintig zelf uit de bodem haalden. Er werd een gat van ongeveer 50 meter diep geboord waaruit gashoudend water werd gewonnen. Dat gas werd in een grote ketel opgevangen en daar werden huizen mee verlicht en er werd op gekookt. Tot de aanvoer stagneerde. Dat hield verband met de aanleg van de A12, de grote weg naar Den Haag die in 1938 werd opengesteld. Daar was zand voor nodig en dat moest afgegraven worden; op die manier is onder andere de Plas van Poot ontstaan. Door deze ingreep is de ondergrondse waterhuishouding verstoord waardoor de gaswinning verloren ging. Later is er met butagasflessen gewerkt, en met olie. In 1951 kregen we electriciteit en in 1964 werd er verwarming aangelegd. Dat het op onze slaapkamers niet kouder werd dan 8 graden was al een hele verbetering, want als het vroom stonden de bloemen op de ramen."

### **Rietdekker**

"Zo'n oud huis vergt geweldig veel aandacht en onderhoud. Minstens twee keer per jaar moest de rietdekker komen, die dan soms wel drie weken aan het herstellen was. Eind april werden de hooibergen gedaan, omdat de daken daarvan op dat moment het dichtst bij de grond waren. Tussendoor repareerden we zelf weleens wat op het dak, met een lat en een touw."

Een andere zorg was het brandgevaar. "Mijn vader had niet graag dat zijn personeel rookte en hij zag met lede ogen aan toen zijn kinderen dat gingen doen: iedereen werd voortdurend op brandgevaar gewezen. Vriendjes die kwamen spelen moesten stevast hun zakken leegmaken om te laten zien of zij lucifers bij zich hadden."

De angst zat er niet voor niets in: in 1938 had het buurpand op nummer 115 (nu manege Zilverster) in brand gestaan en stukjes brandend hooi werden door de wind naar Meerzigt geblazen. Daar hield men met man en macht de zaak nat met water uit de sloot dat uit een put in de stal werd gehaald omdat dit sneller ging dan pompen.

### **Klooster**

Wonen in een kapitaal pand hebben de kinderen Groenewegen nooit als iets bijzonders ervaren: 'oud' had niets met 'antiek' te maken. Groenewegen senior zei altijd: "Ik hoop dat ik iets moois achter kan laten", en met 'mooi' bedoelde hij dan 'nieuw'. Het 'slopen van de ouwe troep' speelde maar al te vaak door zijn hoofd.

Alles tegen de vlakte en dan een comfortabel huis neerzetten, en moderne stallen, dat was zijn ideaal. Zover is het nooit gekomen. De stallen heeft hij weliswaar laten bouwen, maar toen zijn huis (in 1947, na de dood van de weduwe Boonekamp kon hij het kopen) in 1968 op de rijksmonumentenlijst werd geplaatst, was de kans op meer nieuwbouw verkeken. De schuren van betonblokken met daken van golfplaat er op die hij rond 1960 had laten bouwen, zijn in 1976 afgebroken. Aan iedere verandering die aan het huis aangebracht zou worden kwam monumentenzorg te pas en dat schikte Groenewegen senior zó slecht dat hij van verder onderhoud afzag.

### **Aftakeling**

Zijn zoon Jan Groenewegen is de aftakeling die daarmee inzette aan het hart gegaan, maar hij kon het tij niet keren. Hoe fijn had hij op de boerderij gespeeld en hoe gehecht was hij aan alles, tot en met de zolders en hooibergen.

"Oorlogje verklaren is ons geliefde spel geweest. We hadden er op de zolder boven onze slaapkamers de ruimte voor; met krijt bakenden we op de houten vloeren onze landen af. Vernield werd er niets."

"Veel van mijn vrienden woonden op boerderijen, dus ruimte waren we wel gewend. Als ik weleens in een modern pand kwam, - wij hadden familie met een boerderij in de Wieringermeer - keek ik mijn ogen uit: zoveel kleine kamers en zo handig dat nieuwe spul."

"Het interieur dat wij hadden is niet te vergelijken met hoe we het nu zijn gewend. Het meubilair in de woonkamer bestond uit een tafel en twaalf stoelen: makkelijk zitten was er niet bij. Zitten deed je aan tafel en slapen in bed. Een bankstel kenden we niet."

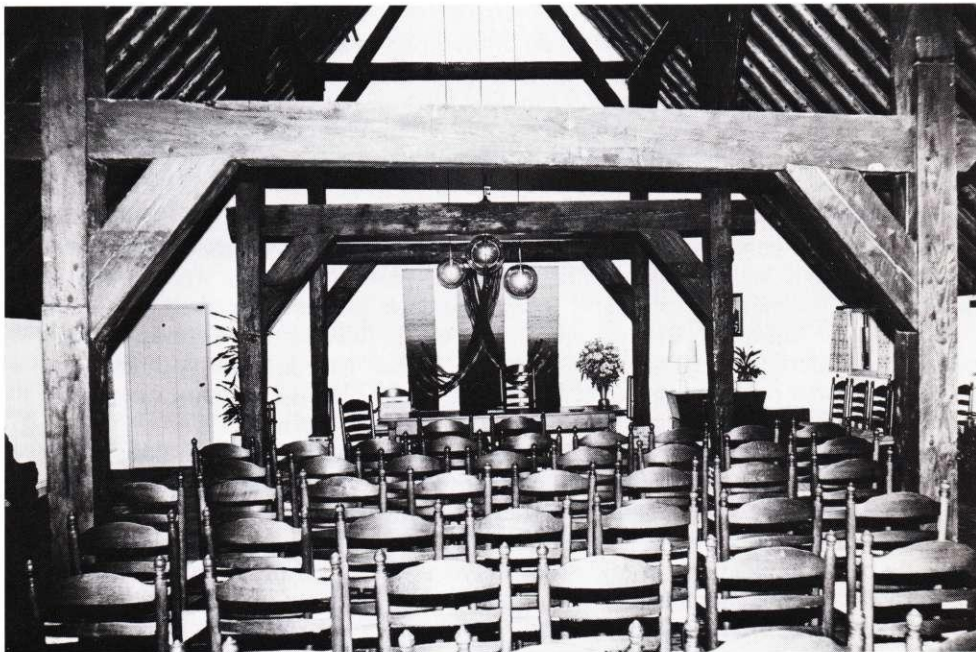
Hoe arbeiders en middenstanders in de omgeving woonden herinnert Groenewegen zich niet. Toch was er nauwelijks scheiding tussen de verschillende standen: "De scheidslijn liep eerder via de godsdiensten. Wij katholieken kwamen bij andere katholieken; protestanten kende je amper. Waarom ons huis wel 'Het oude klooster' werd genoemd is mij altijd een raadsel gebleven."

### **Bestemming**

In 1968 deed de gemeente een eerste poging hofstede Meerzigt met alles wat daarbij hoorde te kopen. Pas in 1972 konden de partijen het eens worden. De boerderij en vooral het voorhuis verkeerden toen al in vervallen staat. Jan Groenewegen had in 1970 toestemming gekregen om een houten noodwoning naast de boerderij van zijn vader te bouwen: "Liever was ik in het voorhuis getrokken, maar opknappen was tē kostbaar." In 1974 was Henricus, die in 1973 met werken was gestopt, met zijn vrouw naar het dorp verhuisd.

De wijk Meerzigt werd voor een deel aangelegd op wat eens het land bij de hofstede was geweest. Kinderen van de nieuwe bewoners kwamen maar al te graag in de vervallen leegstaande boerderij spelen.

"Ik vond het vreselijk om de verloedering aan te zien, vooral van het voorhuis. Door de band die ik er mee voelde dacht ik vaak dat ik verantwoordelijk was en ik moest me dan beheersen om kapotte ramen niet te gaan herstellen. Maar de gemeente was de nieuwe eigenaar en die deed er niets aan. Het wachten was op subsidie en op het vinden van een gepaste bestemming voor het pand."



*Wat nu de trouwzaal is, was eens de koeienstal. Gezien in de richting van het woonhuis.  
Foto's: collectie J. Groenewegen, 1969 (boven); John en Edgar Lootens, 1992 (onder)*



*De stal in de richting van het woonhuis.  
De koeien staan op de Hollandse manier opgesteld: de koppen zijn naar de centrale  
voergang gekeerd en de gier en mest vallen in de grup die achter de koeien langs loopt.*

